

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Stichting Woonbedrijf ieder1
Aangevraagde activiteiten :	WNB Aanvraag Ontheffing soortenbescherming
Datum ontvangst aanvraag :	05.05.2022
Locatie :	44 woningen Oranjekwartier Deventer
Datum beschikking :	06.09.2022
Kenmerk :	D2022-07-003135
Zaaknummer :	2022-006112

Datum verzending

07.09.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Besluit	3
A.3	Ondertekening en verzending	3
A.4	Niet mee eens?	4
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	5
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	5
B.2	Algemeen	5
B.3	Soortspecifiek	6
B.4	Overige zaken	7
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	9
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.2	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
C.2.3	Periode	11
C.2.4	Onderliggende documenten	11
C.2.5	Aanvullende gegevens	11
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C.3.1	Onderzoeksmethode	12
C.3.2	Resultaten van het onderzoek en effectbeoordeling	12
C.3.3	Mitigatie	12
C.3.4	Staat van instandhouding	12
C.3.5	Beschrijving noodzaak ontheffing	13
C.3.6	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	13
C.3.7	Wettelijk belang van het project	13
C.3.8	Toetsing aan overige vereisten	13
C.3.9	Zorgplicht blijft altijd gelden	13
D.	SLOTCONCLUSIE	14
E.	KAARTEN	15

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer [REDACTED] van het adviesbureau Foreest Groen Consult heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 5 mei 2022 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-006112. Op 15 juli 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie van 44 woningen in het Oranjekwartier in Deventer. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort van de Vogelrichtlijn, een soort van de Habitatrichtlijn en een nationaal beschermde soort. In het bijzonder gaat het om het verbod om:

- nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen³
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁴
- vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁵

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie van 44 woningen Oranjekwartier Deventer. Het gaat om de woningen met als adres Prinses Marijkestraat 1 t/m 55 (oneven) en Prinses Julianastraat 1 t/m 31 (oneven).

Deze ontheffing treedt in werking op 1 september 2022 en is geldig tot en met 31 december 2023.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in *B. Voorschriften bij het besluit*.

- Plan van aanpak Oranjekwartier Deventer (Foreest Groen Consult, 2022)
- Rapportage tijdelijke voorzieningen (Unitura, 2022)
- De aanvullingen van 15 juli 2022

De motivering voor ons besluit is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

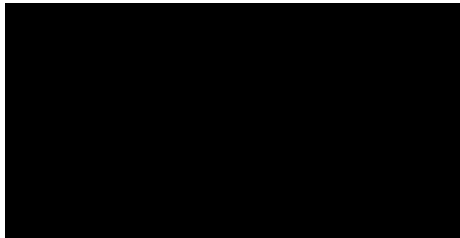
¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb
² Op basis van art. 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb
³ Art. 3.1, tweede lid Wnb
⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb
⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Deventer;
- Adviesbureau Foreest Groen Consult, t.a.v. de heer [REDACTED];

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U stuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-07-003135). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁶, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

Kwetsbare perioden

5. Het voorafgaand ongeschikt maken van de woonblokken, wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van huismus en gewone dwergvleermuis. Het voorafgaand ongeschikt maken van de beplanting in de tuinen voor de egel gebeurt buiten de kwetsbare perioden van de egel.

De kwetsbare voortplantingsperiode van de huismus loopt van 1 maart tot en met 31 augustus. Aaneengesloten vorstperioden van drie of meer dagen (met overdag temperaturen lager dan 0 graden Celsius) in de periode december tot en met februari vormen eveneens kwetsbare perioden.

De kwetsbare voortplantingsperiode van de gewone dwergvleermuis loopt globaal van half mei tot en met augustus. De kwetsbare winterperiode loopt globaal van november tot en met maart.

De kwetsbare voortplantingsperiode van de egel loopt globaal van april tot en met september. De kwetsbare overwinteringsperiode van de egel loopt globaal van november tot en met maart.

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. Wanneer de genoemde kwetsbare periodes precies beginnen en eindigen wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus, gewone dwergvleermuis en egel. Afwijkingen van de genoemde periodes worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Huisumus

6. Voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de kwetsbare perioden (voorschrift 5) maakt u de bebouwing binnen het plangebied ongeschikt voor de huismus. Dit doet u door de dakpannen op te tillen en hier gootrollen te plaatsen. U rond de werkzaamheden aan elk ongeschikt gemaakte blok af voordat het eerstvolgende broedseizoen start (1 maart).
7. U realiseert permanente vervangende verblijfplaatsen voor de huismus. U doet dit door op alle 44 woningen in het plangebied een voor- en achterkant geen vogelschroot toe te passen. Daarbij draagt u er zorg voor dat de ruimte onder de pannen ook daadwerkelijk voldoende toegankelijk is en niet wordt ingenomen door isolatiemateriaal. In het logboek geeft u met fotobewijs aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan.
8. U realiseert de nagenoemde groenstructuren voor de huismus (en voor de egel):
 - a. Begroeiing van de schuren op de nieuwe locatie. De begroeiing wordt 1,80 meter hoog en wordt aangebracht over een totale lengte van minimaal 100 meter, verdeeld over minimaal 20 schuren. De begroeiing wordt aangebracht met kant en klare struiken van de soort *Ligustrum ovalifolium* van 1,70-1,80 meter hoog.
 - b. Hoge hagen op diverse locaties van 1,80 meter hoog. De hagen worden aangebracht over een totale lengte van minimaal 30 meter, verspreid over minimaal drie locaties. De begroeiing wordt aangebracht met kant en klare struiken van de soort *Ligustrum ovalifolium* van 1,70-1,80 meter hoog.
 - c. Twee overhoekjes met een totale oppervlakte van minimaal 300 vierkante meter. Op de hoekjes komen twee bomen per overhoekje te staan van de 2e grootte. De bomen die geplant worden zijn *Sorbus aria*, maat 20-25, 3 keer verplant met kluit. Rond de stamvoet van de bomen worden groenblijvende heesters *Ilex aquifolium* aangeplant, drie stuks rond elke boom van de maat 150-175. Rondom de bomen met heesters wordt een schraalgraslandmengsel: "M5 'Nectar onder het maaimes' bloemrijk gazon" ingezaaid. Dit kruidenmengsel wordt gecombineerd met het graszaad Low maintenance van Barenburg. Omdat dit een schaalmengsel is, is de maaifrequentie beperkt tot 6 - 8 keer per jaar. Van "Nectar onder het mes" wordt 1 gram per m² samen met 1 gram /m² "Low Maintenance" graszaad ingezaaid.

- d. Lage hagen op diverse locaties van 1,00 meter hoog. De lage hagen worden aangebracht over een totale lengte van minimaal 150 meter, verspreid over minimaal 40 locaties. De begroeiing wordt aangebracht met kant en klare struiken van de soort Ligustrum ovalifolium van 1,00-1,25 meter hoog in driehoeksverband die na planten worden teruggeknipt tot 90 centimeter.
- e. Minimaal 100 vierkante meter nieuw gemeentelijk groen

Gewone dwergvleermuis

- 9. U heeft op 2 mei 2022 vier paaltopkasten van het type T3 gerealiseerd, op de locaties, zoals weergegeven in de Rapportage Tijdelijke Voorzieningen. Bij het ophangen van de tijdelijke vleermuiskasten heeft u de aanbevelingen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis in acht genomen.
- 10. Deze tijdelijke vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd worden nadat de nieuwbouw inclusief permanente maatregelen is opgeleverd en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn, waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen. Binnen de looptijd van de ontheffing mogen de kasten onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis worden verwijderd. Buiten de looptijd van de ontheffing moet eerst worden gecontroleerd of de kasten in gebruik zijn door de gewone dwergvleermuis. Als dit het geval is, is ontheffing nodig om de vleermuiskasten te verwijderen.
- 11. Voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de kwetsbare perioden (voorschrift 5) maakt u de bebouwing binnen het plangebied ongeschikt voor vleermuizen. Het ongeschikt maken vindt plaats door de losse onderdelen te verwijderen en exclusion flaps te plaatsen.
- 12. Kunstlicht ten behoeve van de werkzaamheden is uitsluitend toegestaan als dit specifiek gericht is op de werklocatie.
- 13. U realiseert permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. U doet dit door u zestien inbouwvleermuiskasten als permanente mitigatie voor de gewone dwergvleermuis te plaatsen. Deze kasten zijn van het type Schwegler 2FR, IBVL05 of VMPPM2. Het inbouwen gebeurt conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. U doet dit op de locaties zoals weergegeven in het Plan van Aanpak⁷.

Egel

- 14. U maakt de tuinen buiten de kwetsbare perioden van de egel ongeschikt voor de egel door de beplanting te verwijderen.
- 15. U realiseert permanente mitigatie voor de egel middels de volgende maatregelen:
 - a. Alle maatregelen genoemd in voorschrift 8 voor de huismus zijn tegelijkertijd maatregelen voor de egel.
 - b. U heeft twee egelkasten gerealiseerd in de tuin van de Maranathakerk. Deze blijven daar aanwezig. U biedt hier onder begeleiding van de ecologisch deskundige voedsel en nestmateriaal aan om de kans op gebruik te vergroten⁸.
 - c. De schuttingen tussen de tuinen in het plangebied worden egelpasseerbaar aangelegd, zodat egels in en uit alle tuinen kunnen komen.

⁷ Pagina 24, afbeelding 7.

⁸ Zie Gazzard, A. & P.J. Baker (2022). What makes a house a home? Nest box use by West European hedgehogs (*Erinaceus europaeus*) is influenced by nest box placement, resource provisioning and site-based factors. PeerJ 10:e13662

B.4 Overige zaken

16. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de egel.
17. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid). De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁴ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

¹⁴ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

Woonbedrijf Ieder1 is voornemens de 44 woningen binnen het plangebied te renoveren. Onderdeel van de renovatie is onder andere isolatie van het dak aan de binnenzijde, spouwisolatie, vervangen van dakgoten, verwijderen van beplanting en verplaatsen van schuurtjes van de voor- naar de achterzijde van de woningen. De planning is om dit uit te voeren tussen oktober 2022 en de zomer van 2023. In Hoofdstuk E is een kaart van het plangebied opgenomen.

C.2.2 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de huismus van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹⁵ en voor de gewone dwergvleermuis en de egel van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen^{16, 17}.

C.2.3 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2022 tot en met 31 december 2023.

C.2.4 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Plan van Aanpak
- Kaart van het plangebied
- Rapportage Nader Onderzoek
- Machtiging
- Overzicht tijdelijke voorzieningen
- Infomagazine renovatie

C.2.5 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 5 mei 2022 ontvangen. Op 8 juli 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Op 15 juli 2022 en 15 augustus 2022 zijn aanvullende gegevens aangeleverd.

¹⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus en de gewone dwergvleermuis en de Handreiking Soortenbescherming Overijssel bij onze toetsing.

C.3.1 Onderzoeksmethode

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het Plan van Aanpak wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Twee veldbezoeken gericht op huismus
- Drie veldbezoeken gericht op steenmarter
- Zeven veldbezoeken gericht op vleermuizen
- Vier veldbezoeken gericht op gierzwaluw

Aangezien de vigerende protocollen zijn gevolgd beoordelen wij het onderzoek als correct uitgevoerd en voldoende.

C.3.2 Resultaten van het onderzoek en effectbeoordeling

Tijdens de onderzoeken zijn de volgende beschermde ecologische functies gevonden:

- 29 nesten van de huismus
- 3 zomerverblijfplaatsen en 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis
- 1 nestlocatie van de egel

Door de werkzaamheden gaan alle genoemde beschermde ecologische functies verloren. De exacte locaties van alle genoemde functies zijn weergegeven in het Plan van Aanpak¹⁸.

C.3.3 Mitigatie

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Plan van Aanpak bij de aanvraag¹⁹, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus en gewone dwergvleermuis en de Handreiking Soortenbescherming Overijssel. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus, de gewone dwergvleermuis en de egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Werken buiten de kwetsbare perioden, dan wel voorafgaand ongeschikt maken
- Ongeschikt maken van de bebouwing voor vleermuizen door exclusion flaps
- Ongeschikt maken voor de egel door beplanting te verwijderen
- Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis door vier paaltopkasten
- Permanente alternatieve nestgelegenheid voor de huismus door toegankelijke daken zonder vogelschroot
- Permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis door 16 inbouwkasten
- Permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de egel door 2 egelhuisjes in de tuin van de Maranathakerk
- Permanent leefgebied voor de huismus en de egel door diverse groenstructuren

C.3.4 Staat van instandhouding

Dankzij de te nemen maatregelen wordt doden en verwonden van individuen van de betrokken soorten voorkomen. Ook zijn dankzij de maatregelen zowel tijdens als na de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen en alternatief leefgebied aanwezig. Daardoor wordt geen afbreuk gedaan aan het streven om de populaties van de betreffende soorten binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

¹⁸ Hoofdstuk 3

¹⁹ Hoofdstuk 5

C.3.5 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen renovatie van 44 woningen leidt tot het beschadigen en vernielen van nesten van de huismus, verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en een verblijfplaats van de egel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.6 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Het project is locatiespecifiek. Het uitvoeren van werkzaamheden op een andere locatie maakt de woningen op deze locatie niet energiezuiniger. Er is geen alternatieve inrichting waarmee de woningen energiezuiniger worden zonder de nesten en verblijfplaatsen te vernielen. De werkwijze en de planning zijn afgestemd op de leefwijze van de betrokken soorten. Daarmee is voldoende aangetoond dat er geen bevredigende alternatieven zijn die gunstiger zijn voor de betrokken soorten.

C.3.7 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Door het project worden de woningen energiezuiniger gemaakt. Dit is van belang om klimaatverandering tegen te gaan. Dit gebeurt in het kader van het Klimaatakkoord van Parijs. Klimaatverandering kan leiden tot bedreigingen van de volksgezondheid en de openbare veiligheid, door bijvoorbeeld hittegolven, droogte, overstromingen, epidemieën en zeespiegelstijging. Daarmee is het energiezuiniger maken van de woningen in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

C.3.8 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁰ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.9 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²¹. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

²⁰ Art. 1.10, derde lid Wnb

²¹ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en verblijfplaatsen van huismus, gewone dwergvleermuis en egel te beschadigen en te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

E. Kaarten

Figuur 1